

Справа „Гурепка проти України” (Gurepka v. Ukraine)

У рішенні, ухваленому 6 вересня 2005 року у справі “Гурепка проти України”, Суд постановив, що

- було порушено ст. 2 Протоколу №7 до Конвенції щодо права на перегляд судом вищої інстанції обвинувального вироку.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 1000 євро на відшкодування моральної шкоди.

Обставини справи

Заявник Ніколай Васильєвич Гурепка є громадянином України, народився 1956 року і проживає у м. Сімферополі.

Заявник був відповідачем у двох справах про наклеп. Кілька разів йому надсилали судові повістки, однак він так і не з’явився до суду. У грудні 1998 року суд ухвалив рішення про застосування до заявника адміністративного арешту на 7 діб як стягнення за вияв неповаги до суду. Це рішення набувало чинності з моменту ухвалення і не могло бути оскаржено.

Наступного дня прокуратура Автономної Республіки Крим (далі - АРК), працівником якої був заявник, звернулась із протестом до Верховного Суду АРК на неправомірність застосування адміністративного арешту до заявника. У протесті зазначалося, що підсудний підлягав відповідальності на підставі Дисциплінарного статуту прокуратури, а відтак стягнення, передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення, не повинні застосовуватись у цьому випадку.

Втім зазначене подання було відхилено. Заявника було звільнено після спливу строку арешту. П. Гурепка стверджував, що, перебуваючи в ув’язненні, він заразився гепатитом С.

У червні 2000 року суд визнав заявника винним у наклепі (поширенні неправдивих відомостей про особу) і зобов’язав його сплатити потерпілому відповідну суму компенсації. Це рішення було змінено другою інстанцією – Верховним Судом АРК: призначену до виплати суму відшкодування було зменшено. У грудні 2001 року Верховний суд України відмовив заявнику у перегляді його справи за новою касаційною процедурою.

Зміст рішення Суду

Заявник стверджував, що всупереч ст. 5 Конвенції його арешт був незаконним, підірвав його здоров’я і зашкодив репутації. Він також зазначав, що судові провадження в його справі були свавільними і що йому було відмовлено у справедливому судовому розгляді на порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції. Також, спираючись на ст. 13 Конвенції, заявник стверджував, що його було позбавлено ефективного засобу захисту щодо перегляду рішення про застосування до нього адміністративного арешту. Крім того, він стверджував про порушення ст. 3, ст. 14 Конвенції і ст. 2 Протоколу № 7 до Конвенції.

Суд відзначив, що – з огляду на суворість покарання – справа заявника була кримінальною за своєю суттю. А відтак підлягали застосуванню гарантії ст. 6 Конвенції та ст. 2 Протоколу № 7 щодо права на оскарження.

Суд визнав прийнятною до розгляду по суті лише скаргу заявника щодо порушення ст. 2 Протоколу № 7 до Конвенції.

Суд зауважив, що особлива процедура перегляду рішень про застосування окремих адміністративних стягнень, передбачена Кодексом України про адміністративні правопорушення, могла бути розпочата лише за протестом прокурора чи голови суду вищої інстанції. У особи не було безпосереднього права оскаржувати відповідне рішення. Тому Суд дійшов висновку, що така процедура не була достатньо ефективним засобом захисту для цілей Конвенції.

Відтак Суд постановив, що мало місце порушення ст. 2 Протоколу № 7 до Конвенції

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України М.Ю. Пришляк та П.М. Рабіновичем.